

1 En landbrukspolitikk som fremmer sikkerhet og bærekraftig produksjon

2 Norsk landbruks- og distriktspolitikk har de siste årene utvikling fått en ny aktualitet. For det første
3 har miljø- og klimautfordringene vi står overfor ført oss inn i et grønt skifte hvor vi ønsker å stimulere
4 til mer miljøvennlig produksjon av kortreist og bærekraftig mat, og et større fokus på forvaltning av
5 matjorda som en knapp ressurs. For det andre har den urolige utenrikspolitiske situasjonen
6 aktualisert landbrukspolitikken i et sikkerhetsperspektiv. Det handler om sikkerhet gjennom en
7 distriktspolitikk som ivaretar bosetting og nærvær i hele landet, hvor landbruket en viktig for å sikre
8 aktivitet. Og det handler, ikke minst, om beredskap og matsikkerhet. Norges selvforsyningsgrad bør
9 være så høy som mulig.

10 Med de naturgitte forholdene vi har i Norge er vi avhengige av insentiver og subsidier for å kunne
11 utnytte våre landbruksressurser. Og det er viktigere enn noen gang at disse ordningene er treffsikre,
12 og bidrar til sikkerhet, beredskap og bærekraft. Dette må i praksis bety at de skal være lønnsomt å
13 drive mest mulig bærekraftig landbruk i størst mulig del av landet. Venstre mener at dette ikke er
14 tilfelle i dag.

15 I mange år har antallet bønder og gårdsbruk vært kraftig nedadgående, samtidig som antallet dyrket
16 mark har økt. Dette betyr at det har foregått en betydelig strukturendring innenfor landbruket, der
17 utviklingen har vær stadig større bruk. Gitt Norges geografiske forutsetninger, og målet om spredt
18 aktivitet og bosetting, er dette en uønsket utvikling. I en del tilfeller går også stordrift på bekostning
19 av miljø og bærekraft.

20 Landbruket må også i større grad stimuleres til et grønt skifte. Dette må skje både gjennom
21 subsidiering, påvirkning av forbruk og gjennom å stimulere til en teknologisk utvikling som sikrer en
22 mer miljøvennlig og effektiv produksjon.

23

24 Venstre ønsker:

25 - Justeringer i form av trappetrinn eller et maksnivå på antallet dekar for arealtilskudd i
26 grøntproduksjonen. Slik ordningen fungerer nå, stimuleres det til store enheter og i en del
27 tilfeller overproduksjon og grønn saker som ikke høstes, fremfor små og bærekraftige enheter.

28 - Regionale miljøprogram (RMP) må styrkes, slik at bonden får kompensert for de
29 miljøtiltakene de gjør. Det er sterkt fokus på dette pga forurensing av Oslofjorden.
30 Tiltakene gjelder først og fremst fylkene rundt Oslofjorden, men vil også komme til å
31 gjelde Innlandet.

32 - Prioritere å lage en Landbrukets klimaplan, som landbruket har skrevet under på
33 sammen med staten, fremfor å øke avgifter på CO2. Det offentlige må i stedet stimulere
34 til teknologisk utvikling i Norge. For eksempel sprøyteroboter (sprøyt kun der en trenger
35 det), presisjonslandbruk (gjødsle kun det planten trenger, der de trenger det), overgang
36 bort fra diesel som energikilde, utvikling av metanhemmere i fôr til drøvtyggere, etc. Her
37 er det muligheter for norsk tek-næringsliv.

38 - Venstre er med på å åpne opp for nye genomiske teknikker (NGT) slik at avls og foredler-
39 selskapene i Norge kan bruke nye genomiske teknikker, som CRISPR. Dette kan gi
40 bonden økt inntekt gjennom økte avlinger og bedre kvalitet, forbrukeren kan få bedre
41 produkter (eks. mindre sprøyting og bedre dyrevelferd). I både EU og i Norge settes nye
42 regler fremover. NGT vil bidra til et økt bærekraftig matystem. Reguleringsuformingen
43 må være basert på vitenskap og slik at mindre aktører også kan bruke de nye genomsike
44 teknikkene for å få produkter ut til bonde og forbruker. EU åpner opp for NGT i

45 planteproduksjon – det må Norge også. Men vi bør også åpne opp for NGT hos dyr. Det er
46 viktig at all foredling (planter) og avl (dyr) har etiske og bærekraftige mål.

- 47 - Innføre «landbrukskonto». Det vil si at bonden kan sette av penger i gode år, slik at en har
48 penger i dårligere år (det vil jevne ut skattetrykket og gi en jevnere inntekt).
- 49 Bondeinntekten svinger mye fra år til år – særlig for grøntsektoren. Vi ser nå også større
50 klimaeffekter (ref Hans), som medfører større variasjoner i inntekt mellom år. Dette er et
51 godt tiltak for bonden som avhjelper risikoen som øker med økte klimaendringer
- 52 - PNS må bevares for å sikre mest mulig selvforsyning
- 53 - Stimulere til økt produksjon av varer det er markedsmuligheter for. Støtten til landbruket
54 som ikke er koplet opp mot hva en produserer er blitt så høye i enkelte produksjoner
55 (storfe og sau), at flere heller «høster» tilskudd istedenfor produkter. Økt inntekt for
56 bonden må koples opp mot hvor mye bonden produserer.
- 57 - Bondeinntekten må styrkes. Det er mange – særlig de som har grovforbaset produksjon)
58 som sliter med økonomien.
- 59 - Forbruker må påvirkes til å spise sunnere – altså mer grønt. Nordiske kostholdsråd kom i
60 høst. De ønsker at folk spiser mindre kjøtt og mer vegetabiler. Kunne momsfristak på
61 vegetabiliske produkter vært en vei å gå?
- 62 - I sine innkjøp må det offentlige gå foran og prioritere å velge norsk vare, fremfor billigere
63 utenlandsk vare. Anbudsregelverket gjør at staten heller velger utenlandske produkter
64 fordi pris er vektet for høyt i anbudene. Landbruket jobber for at den norske forbruker
65 skal foretrekke norsk vare - her må det offentlige gå foran som et godt eksempel.

66

67

68

69

70

71

72

73

74